

نسبت جهانی شدن و جنبش‌های احیای دینی

حسن آرایش^۱، سید یوسف حسینی راد^۲، سید عباس حسینی راد^۳

^۱ دانشجوی دکتری علوم سیاسی گرایش مسائل ایران دانشگاه شیراز (نویسنده مسئول)

^۲ کارشناس ارشد مدیریت منابع انسانی گرایش مدیریت استراتژیک دانشگاه غیر انتفاعی پارس مهر

^۳ کارشناس ارشد مطالعات منطقه ای دانشگاه آزاد واحد لامرد

چکیده

پدیده جهانی شدن در عصر حاضر باعث تحولات گوناگونی در حوزه‌های مختلف تکامل بشری شده است. یکی از حوزه‌های متأثر، باورهای دینی و مذهبی جوامع است. نهضت‌ها و جنبش‌های دینی، از جمله پدیده‌های مهم قرن بیستم می‌باشند که پیدایش این جنبش‌ها به نیمه اول و گسترش آن به نیمه دوم این قرن بر می‌گردد. سوال اصلی این پژوهش این است که فرایند جهانی شدن چگونه و به چه میزان جنبش‌های دینی را متأثر ساخته و این جنبش‌ها چه نسبتی با موج جهانی شدن داشته‌اند؟ در پاسخ به این سوال فرضیه این مقاله این است که «فرایند جهانی شدن از رهگذر برجسته‌سازی هویت در اشکال مختلف آن و نیز با فرسوده ساختن گفتمان رسمی و دولتی، سبب احیای جنبش‌های دینی گردیده است». جهانی شدن در ابعاد گوناگون خود با گسترش شبکه‌های جهانی قدرت، ثروت و اطلاعات و همچنین کاهش اقتدار دولت، زمینه نوعی احساس ناامنی و رها شدگی و بحران هویت را فراهم نموده است. بنابراین جنبش‌های دینی از آن رو به وجود می‌آیند که جهانی شدن ورود متدینین را در جهان آتی تحریم کرده و جایی برای دین در سازمان خود در نظر نمی‌گیرد. در این پژوهش از روش تبیینی - تحلیلی استفاده شده است.

واژه‌های کلیدی: جهانی شدن، جنبش‌های احیای دینی، هویت، بحران هویت.